

	Tittel på innlegg	Om innlegger	Om innledere
DAG 1	Mangfoldskompetanse i teori og praksis v/ Tony Burner	Foredraget vil ta for seg begrepet mangfold i de mest sentrale grunnlagsdokumentene for barnehager og skoler, i tillegg til hvordan begrepet forstås av utdannere på ulike nivåer. Det vil bli gitt noen praktiske eksempler fra den nasjonale satsninga Kompetanse for mangfold.	Tony Burner er professor på lærerutdanningene ved USN og professor II ved OsloMet. Han jobber med engelsk og engelsk fagdidaktikk, med forskningsinteressene flerspråklighet, mangfold, vurdering, skoleutvikling og veiledning. De siste årene har forskningstida blitt brukt på språklæring i mottaksklasser og utviklingsarbeidet har vært knyttet opp til den nasjonale satsninga Kompetanse for mangfold.
	Transspråking som pedagogisk strategi v/ Joke Dewilde	Mange tror at flerspråklige barn lærer best ved å holde språkene de kan strengt atskilte fra hverandre. For å utfordre denne myten, tar forskerne utgangspunkt i hvordan språk faktisk blir brukt, framfor å se på normer i ordbøker og grammatikker. En måte som har fått økt oppmerksomhet er «transspråking». Transspråking som pedagogisk strategi utforsker mulighetene for hvordan barn og lærere kan bruke flere språk samtidig for å lære. I presentasjonen vil dere få eksempler fra ulike opplæringskontekster og drøfte muligheter og utfordringer.	Joke Dewilde er tilsatt som førsteamanuensis i flerpråklighet i utdanning ved Institutt for lærerutdanning og skoleforskning ved Universitetet i Oslo. Hun har tidligere jobbet som lærer i grunnskolen og da særlig med nyankomne elever. Hun har blant annet forsket på tospråklige lærere, flerspråklighet og literacy, og flerkulturelle festivaler som pedagogisk verktøy.
	SKOLE Minoritetsspråklige elever i det ordinære klasserommet i grunnskolen-tilrettelegging eller usynliggjøring? v/ Kirsten Palm	Innlegget tar blant annet utgangspunkt i rapporten «Rom for språk» som viste at elevenes flerspråklighet i liten grad blir tematisert og brukt som ressurs i grunnskolen. Palm vil diskutere noen grunner til hvorfor det er slik, og så vil hoveddelen av innlegget dreie seg om hvorfor man bør trekke inn elevenes ulike språk i opplæringen, og det vil bli vist eksempler på hvordan dette kan gjøres.	Kirsten Palm er førstelektor i norsk ved OsloMet-Storbyuniversitetet. Norsk som andrespråk er hennes spesialområde, og hun har gjennomført mange klasseromsprosjekter knyttet til opplæringen for elever med norsk som andrespråk. Prosjektene har dreid seg om språklæring, samtaler i klasserommet, kartlegging, bruk av skjønnlitteratur, organisering av opplæringen og den grunnleggende skrive- og leseopplæringen på andrespråket.
	SKOLE Bok og nett: Ressurser i andrespråksundervisningen	Forelesningen vil ha to hovedfokus: 1) Tverrspråklige beskrivelser og undervisning i norsk som andrespråk. Husby vil her gå inn på arbeid med	Olaf Husby er førsteamanuensis ved Institutt for språk og litteratur ved NTNU. Han har undervist i norsk som andrespråk på språkkurs og på fagstudier

	v/ Olaf Husby	utviklingen av tverrspråklige beskrivelser og hvordan disse kan utnyttes i undervisningen. Omtalen vil inkludere uttale, grammatikk mm. 2) Nettbaserte ressurser for andrespråksundervisning utviklet ved NTNU. Presentasjonen vil ta for seg en rekke gratis undervisningsressurser fra NTNU (uttale, språkkurs).	på bachelor- og masternivå. Han har publisert en rekke bøker særlig relatert til uttale og tverrspråklige beskrivelser.
	SKOLE Sjangerpedagogikk og andrespråksskriving v/ Hanne Haugli	Noen elever trenger mye støtte for å lykkes med lesing og skriving av fagtekster i skolen, for eksempel elever som holder på å utvikle norsk som andrespråk. I innlegget presenterer jeg eksempler på planlagt stillasbygging, og viser hvordan lærere kan legge til rette for en undervisning som gir andrespråkelever varierte muligheter for forståelse, deltakelse og språkbruk. Jeg presenterer også eksempler på situasjonsbetinget stillasbygging, og viser hvordan lærere kan støtte andrespråkelever underveis i interaksjonen i klasserommet.	Siden august 2016 har Hanne Haugli vært stipendiat ved UiO, der hun arbeider med en doktoravhandling om sjangerpedagogikk og andrespråksskriving. Hennes arbeidserfaring er hovedsakelig knyttet til undervisning av elever med norsk som andrespråk, blant annet som lærer og rådgiver i voksenopplæring og som rådgiver ved NAFO.
	BARNEHAGE Atmosfærer i barnehagens språkarbeid v/ Katrine Giæver	Innlegget har utgangspunkt i et doktorgradsarbeid om dannelsesprosesser i barnehagen. Foredragsholderen beskriver hvordan personalets samhandling med barna har innvirkning på atmosfæren i rommet, og hvilken betydning dette har for språkmiljøet.	Katrine Giæver er PHD-student ved Høgskolen i Innlandet i perioden 2016 til 2019, men er til vanlig ansatt ved institutt for barnehagelærerutdanning ved OsloMet. Hun er utdannet førskolelærer med språklig og kulturelt mangfold som spesialområde, og har tidligere jobbet i barnehage og med flerkulturelle spørsmål ved NAFO og i Kunnskapsdepartementet.
	BARNEHAGE Flerspråklige barn i samtale med ansatte v/ Torild Marie Olsen	Innlegget bygger på avhandlingen om <i>Språkstimulering gjennom samtale. En studie av språklig samhandling, ordforråd og teksttyper i samtaler mellom ansatte og flerspråklige barn.</i>	Torild Marie Olsen er førsteamanuensis ved Universitetet i Agder, Institutt for nordisk og mediefag. Underviser i norsk som andrespråk og i barnehagelærerutdanningen. Har ledet utviklingsprosjekter i barnehagesektoren i Agder. Faglige interesseområder er transspråklighet, språklig samhandling og språkmiljø i barnehagen.

	<p>BARNEHAGE Hvorfor spør de ikke meg?» Oppstart av foreldresamarbeid med foreldre som er kommet til Norge som flyktninger v/ Marcela Montserrat Fonseca Bustos, Lillian Århus Ekerhovd og Siv Anne Waage</p>	<p>Denne presentasjonen tar utgangspunkt i et aksjonsforskningsprosjekt i en kommune i et ruralt område i Norge. Utgangspunktet for aksjonsforskningsprosjektet var barnehagens første møte med familier med flyktningebakgrunn, og spesielt å kritisk undersøke den første foreldresamtalen. Denne kommunen bruker en mal for første foreldresamtale med alle nye foreldre, kalt Startsamtalen. I denne presentasjonen vil vi reflektere rundt erfaringene og refleksjonene som aksjonsgruppen gjorde seg, og drøfte hvordan barnehagen sammen med kommunen kan jobbe for å skape en god barnehagestart med familier som er nye i Norge.</p>	<p>Marcela Montserrat Fonseca Bustos, barnehagelærer og universitetslektor ved barnehagelærerutdanningen på OsloMet - storbyuniversitetet Lillian Århus Ekerhovd, barnehagelærer og rettleiar for barnehager i Fjell kommune Siv Anne Waage, barnehagelærer og rettleiar for barnehager i Fjell kommune</p>
	Tittel på innlegget	Om innlegget	Om innleder
<p>DAG 2 A 09.00-09.45</p>	<p>Med flere språk i barnehagen v/ Gro Svolsbru</p>	<p>Innlegget vil handle om hvordan personalet kan møte barn med flere språk i barnehagen. Hvordan støtter vi barns morsmål, og hvordan kan personalet bidra til at det språklige mangfoldet blir en berikelse for alle i barnehagen? Innlegget vil inneholde tips og ideer til hvordan barnehagen kan arbeide med språk i en flerspråklig barnegruppe, og hvordan personalet kan bidra til å styrke både morsmål og norsk.</p>	<p>Gro Svolsbru er barnehagelærer og har lang erfaring fra arbeid i barnehager. Hun har også jobbet med norskopplæring for voksne innvandrere, med tospråklige lærere og assistenter og med ulike prosjekter om barn og familie. Siden 2008 har hun vært ansatt ved NAFO, nå i permisjon. For tiden jobber hun i Larvik kommune som veileder for barnehager om språklig mangfold</p>
	<p>Foreldresamarbeid og involvering av foreldre i barnehagens og skolens aktiviteter v / Sigrun Aamodt</p>	<p>Innlegget handler om foreldrenes betydning for barnas mestring og læring i barnehage og skole. Det legges vekt på hva barnehage og skole kan gjøre for å møte og involvere minoritetsspråklige foresatte. Sigrun Aamodt gir eksempler på ulike samlinger som bidrar til økt læring og trivsel for barna og elevene og samhandling mellom foreldre og barnehagens og skolens personale.</p>	<p>Sigrun Aamodt er cand.polit. med hovedfag i flerkulturell og utviklingsrettet utdanning. Hun er leder for Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) ved OsloMet – storbyuniversitetet. Hun har lang erfaring som lærer, veileder og skoleleder i både grunnskole og voksenopplæring. Hun er opptatt av å synliggjøre og benytte ulike språklige og kulturelle erfaringer som ressurs i læringsarbeid og i samarbeid med foreldre.</p>

	<p>Å lære i grupper v/ Toril Kristin Sjo</p>	<p>I det mangfoldige klasserommet er inkludering avgjerande for eit godt læringsmiljø. Forsking viser at det å bruka grupper i undervisninga både kan skapa gode sosiale relasjonar og inkludering og styrkja kognitiv og språkleg utvikling. Samstundes veit ein at det å bruka gruppearbeid i undervisninga ikkje automatisk fører til dette. For å sikra effektiv bruk av grupper i undervisninga er det avgjerande med systematisk organisering av arbeidet i gruppene. I denne førelesinga snakkar eg om prinsipp for å lære i grupper og viser i praksis nokre grunnleggjande øvingar.</p>	<p>Toril Sjo er førstelektor i norsk som andrespråk og tilsett ved institutt for lingvistiske og nordiske studium ved UiO frå 2007 der ho underviser i norsk for internasjonale studentar. Tidlegare arbeidde ho ved vaksenopplæringa i Oslo. Toril er oppteken av korleis ein kan effektivisera læring og språkutvikling gjennom meir innlærarakative læringsrom og held fagdidaktiske kurs for lærarar i vaksenopplæring og grunnskule. Ho er medforfattar til læreverket Norsk start 8-10 og forfattar av boka Din tur! Metodebok for aktiv norskopplæring.</p>
	<p>Inkludering gjennom valgfaget «Innsats for andre» v/ Ung Inkludering Merete Lien Utaker og Abdulqader Karimi</p>	<p>Valgfaget «Innsats for andre» gitt muligheter for å jobbe med inkluderingsarbeid. I innlegget snakker de om inkluderingsmodeller de har testet ut, erfaringer og videre arbeid. Sentralt i foreningen Ung Inkludering sitt arbeid er et motivasjonsteam med elever i videregående skole.</p>	<p>Merete Lien Utaker er daglig leder i Ung Inkludering. Hun er lektor og har siden 2015 vært lærer i valgfaget «Innsats for andre» ved Østerås skole. Abdulqader Karimi er faglig rådgiver i Ung Inkludering. I sin bachelorgrad i statsvitenskap fra UiO skrev Karimi om enslige mindreårige asylsøkere i Norge.</p>
	<p>Betydningen av sosial klasse i møte med utdanningssystemet v/ Katarina Skog Hundal</p>	<p>Det er fortsatt høy grad av sosial reproduksjon i utdanningssystemet i Norge. Sosial bakgrunn er trolig den faktoren som har mest å si for suksess i utdanningssystemet også når kjønn og etnisitet er tatt i betraktning. Hvordan gjør dette utslag i utdanningssystemet? På hvilken måte kan man overkomme hindringer som sosial klasse og lykkes i utdanningssystemet?</p>	<p>Katarina er lærer og pedagog, med master i pedagogikk. Har jobbet som lærer i barneskolen og som norsklærer i voksenopplæringa. Er i dag ansatt som rådgiver ved NAFO</p>
<p>AB 09.00-10.45</p>	<p>Det var en gang.... - bruk av tospråklige fortellinger i barnehage og skole v/ Beata Mirecka og Vanaja Uthayakumaran</p>	<p>I denne workshopen vil du være med på en reise fra ide til gjennomføring av en tospråklig fortelling. Du vil bli kjent med NAFOs flerspråklige fortellinger og hvordan bruke disse fortellingene i barnehage og skole. Du får tips og ideer til hvordan du selv kan ta i bruk barnas</p>	<p>Beata Mirecka er utdannet - filolog fra Polen og videreutdannet lærer i norsk og engelsk. Hun er ansatt i Bergen kommune og har over 10 års erfaring fra flerspråklig arbeid i norsk barnehage. Beata har siden 2014 vært NAFOs redaktør i polske barnehageredaksjon på Tema Morsmål. Beata er</p>

(OBS tidspunkt. Velger du en av disse kan du i tillegg velge en parallell i C)		språklige bakgrunn i arbeidet med fortellinger. Ideer du kan ta med tilbake til egen barnegruppe.	særlig interessert i polsk og norsk barnelitteratur og flerspråklige forestillinger, eventyrfortelling, formidling og er NAFOs egen fortellerstemme på våre polske fortellinger på Tema Vanaja Uthayakumaran jobber i Skrubbelund barnehage i Oslo. Hun er redaktør for de Tamilske barnehagesidene på Tema Morsmål, tamilsk forteller og morsmål lærer på Rommen tamilsk kultur senter
	Shæstæk, shæstæk- ko dja i? - Tømmefinger, tommelfinger- hvor er du? Rim og regler, sang og musikk i barnegruppen. v/ Ilham Tawfiq og Mitra Assi	I denne workshopen lærer du hvordan sang og musikk fungerer som et felles språk og styrker samholdet i barnegruppen. Du vil få tips og ideer til hvordan bruke Tema Morsmåls egne barnehageressurser. Du vil lære rim og regler på flere språk- som du kan ta med rett tilbake til egen barnegruppe.	Ilham Tawfiq er utdannet som Barne -og ungdomsarbeider og jobber i Fjeldlund bhg i Oslo. Ilham er redaktør for den arabiske barnehagesiden på Tema Morsmål og er NAFOs egen fortellerstemme på de arabiske fortellingene på Tema Morsmål. I samarbeid med Fortellerhuset i Oslo fremfører Ilham tospråklige fortellinger på biblioteker og i barnehager over hele landet. Mitra Assi er utdannet agronom og barnehagelærer og jobber som pedagogisk leder i Rygin barnehage. Mitra er redaktør for dari- barnehage på Tema Morsmål siden 2015. Mitra skriver dikt, synger og oversetter en del barnelitteratur.
	Workshop om faget norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge (vgo) i Fagfornyelsen v/ Dag Fjæstad	Målet med workshopen er å få innspill til revisjonen av læreplanen i Norsk for språklige minoriteter med kort botid i Norge (vgo). Den starter med en gjennomgang av det foreløpige forslaget til læreplan. Deretter blir det diskusjon rundt planen og mulige eksamensformer, og deltakerne blir bedt om å komme med innspill. Her kan man få mulighet til å påvirke læreplanarbeidet!	Dag Fjæstad er nestleder i NAFO og koordinerer NAFOs arbeid knyttet til videregående opplæring. Han har lang erfaring med eksamens- og læreplanarbeid, leder nå læreplangruppen i faget Norsk for elever med kort botid i Norge og har en koordinerende rolle i forhold til fagene Grunnleggende norsk for språklige minoriteter og Morsmål for språklige minoriteter.

B 10.00- 10.45	Flaks eller uflaks – familier fra språklige og kulturelle minoriteters møte med barnehagen v/ Synnøve Tjølsen	Hvordan sikrer en at alle barn og familier fra språklige og kulturelle minoriteter får et barnehagetilbud tilpasset deres behov uavhengig av hvilken barnehage de går i? Hvordan gå fra et personavhengig ildsjels arbeid til en felles pedagogisk praksis for private og kommunale barnehager i en kommune? Harstad kommunes plan og ressurshefte retter seg mot hele barnehagesektoren for å gi ansatte på ulike nivå den kompetansen de trenger. Innlegget har et spesielt fokus på barnehagebasert kompetanseutvikling.	Synnøve Tjølsen er barnehagefaglig rådgiver migrasjon og utviklingsveileder i Harstad kommune. Hun er utdannet barnehagelærer med videreutdanning i migrasjonspedagogikk, flerkulturell pedagogikk og flerspråklighet og andrespråkspedagogikk. Hun har jobbet på ulike nivå i barnehagesektoren og som skolefaglig rådgiver migrasjon. Har i 25 år vært opptatt den mangfoldige barnehagen hvor alle inkluderes i fellesskapet, og hvor hele personalgruppen er engasjert i det pedagogiske arbeidet.
	Minoritetsspråklige elever og realfag v/ Marit Lunde	Hva kan være spesielt utfordrende i matematikk og naturfag for elever som har vedtak om særskilt språkopplæring? Hvordan kan vi tilrettelegge undervisningen slik at elevene utvikler seg både faglig og språklig? Hvilke digitale læringsressurser kan være en støtte i undervisningen? Dette er problemstillinger Marit ønsker å belyse i denne sesjonen.	Marit Lunde jobber ved Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring. Før hun startet på NAFO jobbet hun ti år som lærer i Osloskolen. Hun har de siste årene jobbet med flerspråklige nettressurser og er prosjektleder for nettstedet Skolekassa og prosjektet Fleksibel opplæring. Marit har sammen med Sigrun Aamodt vært redaktør for boken «Inkluderende og flerspråklig opplæring».
	Tverrfaglige prosjekter og stasjonsundervisning v/ Kari Hertzberg og Ann-Cathrin Bergli	Hvordan kan vi integrere kompetansemål fra de ulike fagene i læreplanen i ett og samme prosjekt? Eksempler fra ulike prosjekter i innføringsklassene på Bleiker og Vestby VGS. Hvordan bruke stasjonsundervisning som metode i norskundervisningen for elever med kort botid? Praktiske eksempler fra skolehverdagen.	Kari Hertzberg er kontaktlærer i innføringsklassen på Bleiker videregående skole. Hun er lærer i norsk og samfunnsfag. Hun har jobbet på Bleiker siden 2009 og undervist i innføringsklassen i sju år. Ann-Cathrin Bergli er kontaktlærer i innføringsklassen på Vestby videregående skole. Hun er norsklærer og har jobbet på Vestby VGS siden oktober 2007. Før dette jobbet hun ti år på Bleiker VGS. Hun har undervist i norsk i innføringsklasse i flere år.
	Slik lærte jeg norsk og slik arbeider jeg med litteratur i ulike grupper	Veronica Salinas deler fra sine erfaringer som forfatter og formidler.	Veronica Salinas er skuespiller og forfatter Salinas flyttet fra Argentina til Norge i 2001. Hun har både spilt og skrevet flere tekster for scenen. I 2012

	v/ Veronica Salina	Med utgangspunkt i romanen OG forteller Veronica Salinas om hvordan hun lærte norsk. Veronica har gitt ut flere bildebøker og i innlegget forteller hun hvordan hun bruker bøker i sitt formidlingsarbeid.	ga hun ut sin første bildebok, Reisen. Bildeboka Sulten kom våren 2015 og Skyggen i 2017. I 2016 ga hun ut romanen "OG". Romanen ble nominert til Kulturdepartementets pris for beste barne- og ungdomslitteratur utgitt i 2016.
	Fra Afghanistan til lektorprogrammet i Norge og med råd til lærere v/ Hashem Jafari	Hashem vil dele sine erfaringer og opplevelser på norskkurs, grunnskole, videregående skole og voksenopplæring. Hovedfokuset er hvordan lærere og rådgivere (og andre) kan hjelpe elever/studenter i ulike alder med studieteknikk og motivasjon for å gjennomføre opplæring på en god måte i ulike fag.	Hashem Jafari vokste opp i Afghanistan Han flyktet fra landet som 14-åring og kom til Norge i 2003. Etter to år i grunnskole og to på år på videregående skole går han nå siste året på Lektorprogrammet ved UiO. Han har i tillegg en årsenhet i norsk som andrespråk og er nå delstidslærer på en grunnskole voksne
C 11.00- 11.45	Trygg tilknytning, relasjoner og traumebevisst omsorg i en innføringsbarnehage. v/ Elisabeth Helgesen, Inger Lund og Shirin Anwar fra Johannes læringscenter	De senere årene har barnehagen tatt imot en betydelig økning av barn med flyktning bakgrunn som har primære opplevelser fra krig og flukt og «en annerledes barndom». Barna har vist et stort behov for å bli møtt med mulighet for å etablere en trygg tilknytning, inngå i betydningsfulle relasjoner og bli møtt i sine følelser. Innlegget vil kombinere hvordan barnehagen har jobbet praktisk med dette med barna og foreldrene og gjennom bruk av kunnskaper og teori fra Circle of Security (COS), International Child Development program (ICDP) og Howard Baths pilarer for traumebevisst omsorg.	Innføringsbarnehagen har drevet med barnehagetilbud for nyankomne flyktninger, asylsøkere og andre barn med flyktning bakgrunn siden 2004. Shirin, Inger og Elisabeth har lang erfaring i barnehagefeltet på Johannes læringscenter i mange år. I tillegg til grunnutdanning har de ulike og relevant videreutdanning knyttet opp mot oppdraget i barnehagen.
	Eksamen i morsmål- en tospråklig læreres erfaringer v/ Dhayalan Velauthapillai	Tospråklige elever har mulighet til å ta morsmålet som fremmedspråk i videregående skole. I denne parallellsesjonen skal man diskutere om praktiske erfaringer ved å legge til rette for at tospråklige elevene kan gå opp som privatist i eksamen i fremmedspråk.	Dhayalan Velauthapillai har Praktisk Pedagogisk Utdanning og Dr. grad i fysikk. Han jobber som Professor ved Høgskolen på Vestlandet og som tospråklig lærer i Bergen kommune. Han er også redaktør på tamil språkside.

<p>Kartlegging og utredning av elever fra språklige minoriteter v/Liv Bøyese</p>	<p>På sesjonen vil en diskutere hva slags informasjon og kunnskaper det er viktig å skaffe seg. Det kan blant annet dreie seg om rettigheter, tiden det tar å lære norsk, hva slags morsmål elever måtte ha og elevens bakgrunn og livssituasjon. Deltakerne oppfordres etter påmelding til å sende inn spørsmål, gjerne knyttet til elever de lurer på eller er bekymret for. Informasjon om elever må være anonymiserte.</p>	<p>Liv Bøyese er seniorrådgiver ved NAFO, har embetseksamen i spesialpedagogikk. Hun har erfaring fra undervisning på de fleste trinnene i utdanningssystemet og har skrevet om flerspråklige elevers faglige utvikling, inkludert lese- og skriveutvikling og dysleksi. Hun har utviklet verktøy for kartlegging og utredning av flerspråklige elever på oppdrag fra Direktoratet.</p>
<p>Norsk som andrespråk og delingskultur på nett v/ Marianne Gaasø</p>	<p>Å være lærer i norsk som andrespråk kan være en utfordring. Mange lærere mangler et faglig nettverk på sin arbeidsplass. Facebook-gruppa Norsk som andrespråk har over 11 000 medlemmer og har jevnt høyt aktivitet. Som en av to administratorer i gruppen vil Gaasø ta opp noen av de vanligste spørsmålene og si hvordan man tenker rundt svarene som kommer. Det vil også bli vist konkrete tips fra egen praksis og hvordan den er preget av delingskultur.</p>	<p>Marianne Gaasø er allmennlærer med etterutdanning i norsk som andrespråk. Hun har jobbet i ordinære klasser og i mottaksklasse. Nå har hun stillingen Mer Lærer med fokus på språkopplæring ved en barneskole i Oslo.</p>
<p>Uttaleopplæring – helt grunnleggende v/ Aida Leistad Thomassen</p>	<p>Når vi skal drive med uttaleopplæring, er det viktig å kjenne til hva som skjer i munnen når vi produserer språklyder. Det er også viktig å tenke over hva målet med uttaleopplæring skal være, og hva vi bør prioritere eller kan la være å fokusere på for å nå dette målet. I dette innlegget skal vi komme inn på disse grunnleggende delene av uttaleopplæring. Vi skal bli bedre kjent med våre egne taleapparater, i tillegg til å diskutere hva som er viktigst å fokusere på ved norsk uttale.</p>	<p>Thomassen er universitetslektor ved Institutt for lingvistiske og nordiske studier ved Universitetet i Oslo. Hun underviser i norsk for internasjonale studenter og har både ordinære språkkurs og egne uttalekurs. Thomassen er spesielt interessert i uttaleopplæring og tilegnelse av lydsystemer i et andrespråk.</p>

	Å lære i grupper v/ Toril Kristin Sjo	I det mangfoldige klasserommet er inkludering avgjerande for eit godt læringsmiljø. Forsking viser at det å bruka grupper i undervisninga både kan skapa gode sosiale relasjonar og inkludering og styrkja kognitiv og språkleg utvikling. Samstundes veit ein at det å bruka gruppearbeid i undervisninga ikkje automatisk fører til dette. For å sikra effektiv bruk av grupper i undervisninga er det avgjerande med systematisk organisering av arbeidet i gruppene. I denne førelesinga snakkar eg om prinsipp for å lære i grupper og viser i praksis nokre grunnleggjande øvingar.	Toril Sjo er førstelektor i norsk som andrespråk og tilsett ved institutt for lingvistiske og nordiske studium ved UiO frå 2007 der ho underviser i norsk for internasjonale studentar. Tidlegare arbeidde ho ved vaksenopplæringa i Oslo. Toril er oppteken av korleis ein kan effektivisera læring og språkutvikling gjennom meir innlæreraktive læringsrom og held fagdidaktiske kurs for lærarar i vaksenopplæring og grunnskule. Ho er medforfattar til læreverket Norsk start 8-10 og forfattar av boka Din tur! Metodebok for aktiv norskopplæring.
	Howdan skape et større VI i barnehage og skole? v/ Ruta Andreassen	Innlegget tar utgangspunkt i formålsparagrafen i den nye læreplanen og handler om de alternative arenaer som vi som skole satser på, og som gagnar alle våre elever. Selv om praksiseksemplet er fra skoleperspektivet, er tankegangen og filosofien overførbare til hvordan man kan jobbe med barn og foreldre i en barnehage fordi et større VI skapes gjennom positive opplevelser av å lære sammen og av hverandre. Vi som jobber med barn og ungdom fra hele verden er nødt til å legge til rette for alternative mestringsarenaer.	Ruta Andreassen har sin Master og Education fra University of Leeds. Hun har mange års erfaring som faglærer, kontaktlærer og skoleleder. Hun er undervisningsinspektør ved Bankgata u.skole og koordinator for tospråklig fagopplæring i Bodø kommune.
Lunsj			
D 12.30- 15.30	De ulike språkkonferansene	Tema: Tospråklig fagopplæring, flerspråklige fortellinger og nettverksbygging.	De ulike språkkonferansane drives av Tema Morsmåls egne redaksjoner
	Foreldresamarbeid og overgang fra barnehage til skole. v/ Gunhild Vesterdal Tjessem og Kristi Finnbakk	I dette innlegget vil foredragsholderne legge frem rutiner som Sandnes kommune har utarbeidet for overgangen fra barnehage til skole. Kristi og Gunhild deler erfaringer fra arbeidet med fokus på foreldre som ressurs.	Kristi Finnbakk er utdannet adjunkt og jobber som rådgiver på Senter for flerspråklige barn og unge/FBU i Sandnes. Fagfelt: Språkopplæring, foreldresamarbeid, kartlegging og interkulturell forståelse.

			<p>Gunhild Vesterdal Tjessem er utdannet barnehagelærer og jobber som fagleder ved Senter for flerspråklige barn og unge/FBU i Sandnes.</p> <p>Fagfelt: Flerspråklighet hos barn, foreldresamarbeid, overgang barnehage – skole, observasjon, krysskulturelle barn og kartlegging av språkmiljø.</p>
--	--	--	--